

การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
ในวิทยาลัยเทคโนโลยีพงษ์ปัญญา; การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

**LEARNING ENVIRONMENT ENHANCEMENT
IN PHONGPINYO TECHNOLOGICAL COLLEGE KHON KAEN THAILAND;
PARTICIPATORY ACTION RESEARCH**

รัฐสภา พงษ์ปัญญา

นักศึกษาหลักสูตร ปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

47/193 (IMD)

สถานการณ์การศึกษาไทย

- แผน ๗11
- รัฐธรรมนูญ 50
- พรบ.การศึกษา 42 (45)
- ข้อเสนอปฏิรูปรอบสอง (52-61)

การจัดการอาชีวศึกษาไทย

ความสำคัญของการอาชีวศึกษาในทศวรรษที่ 21

USA, China, UNESCO (โลก)

TDRI, รัฐบาล, กระทรวงแรงงาน (ไทย)

- ชั้นพื้นฐาน
- อาชีวศึกษา
- อุดมศึกษา

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2551)
- บรรเลง ศรีนิล และคณะ (2548)

ผลการประเมินคุณภาพภายนอก
รอบสอง ด้านการอาชีวศึกษา

1. ผลการประชุมของคณะกรรมการ
สถานศึกษา (17 ก.ค. 55)

ผลการ
สมศ.

มาตรฐานการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาของ
วิทยาลัยเทคโนโลยีพงษ์ปัญญา

มาตรฐาน	คะแนน	ผลการประเมิน
มาตรฐานที่ 1 การประกันคุณภาพภายใน	3.50	พอใช้
มาตรฐานที่ 2 คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา	4.38	ดี
มาตรฐานที่ 3 การจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษา	3.30	พอใช้
มาตรฐานที่ 4 นวัตกรรมและการสร้างองค์ความรู้ของอาจารย์และนักศึกษา	1.00	ต้องปรับปรุง
มาตรฐานที่ 5 การให้บริการทางวิชาการต่อชุมชนและสังคม	1.00	ต้องปรับปรุง
มาตรฐานที่ 6 การบริหารและการจัดการ	3.00	พอใช้
ผลการประเมินระดับสถานศึกษา	3.26	พอใช้

2. เป็นหัวใจสำคัญที่บ่งชี้ถึง “คุณภาพของผู้เรียนและสถานศึกษา”
3. ได้ผลการประเมิน “พอใช้”

ไม่รับรองมาตรฐาน

คำถามการวิจัย

- ผลการดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆ ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่กำหนดเป็นอย่างไร ? การดำเนินงานนั้น ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้ และความรู้ใหม่ อะไรบ้าง ?

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆ ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่กำหนด
- เพื่อศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงตามสภาพที่คาดหวัง ประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล กลุ่มบุคคล และวิทยาลัย และองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นจากการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ขอบเขตการวิจัย & ข้อตกลงเบื้องต้น

1. PPY ?

- มีปัญหาเรื่อง LE เนื่องจากหลักฐานเชิงประจักษ์

2. PAR ? (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2555)

- ดวงใจ กฤดากร (2545), เก๊กกนก เอื้อวงศ์ (2546), ศิริ ถีอาสนา (2549),
นงศ์ไย สุดา (2551), สรกมล แจ่มจันทร์ (2547)
- วิโรจน์ สารรัตนะ, 2555

3. ระยะเวลาในการวิจัย

- ปีงบประมาณ 55 (ต.ค.55 – ก.ย.56)

ในเชิง
วิชาการ

ในด้านกร
นำไปใช้

ประโยชน์ที่
คาดว่าจะ
ได้รับ

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (LE)
2. กรอบความคิดเพื่อการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
3. การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในระดับอาชีวศึกษา
4. กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีเพื่อการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
5. การประกันคุณภาพการอาชีวศึกษา
6. บริบทชุมชนและบริบทวิทยาลัยเทคโนโลยีพงษ์ปัญญา

1. แนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (Learning Environment, LE)

ความหมาย

Learning
environment
(LE)

หมายถึง

สภาพแวดล้อมการ
เรียนรู้

สิ่งรอบตัวที่มีผลต่อการเรียนรู้ของ
มนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งมนุษย์
สามารถที่จะนำเอาหลักการแปลงสู่การ
ปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์หรือความมุ่ง
หมายของการเรียนรู้ในระดับหรือใน
ประเภทนั้นๆ

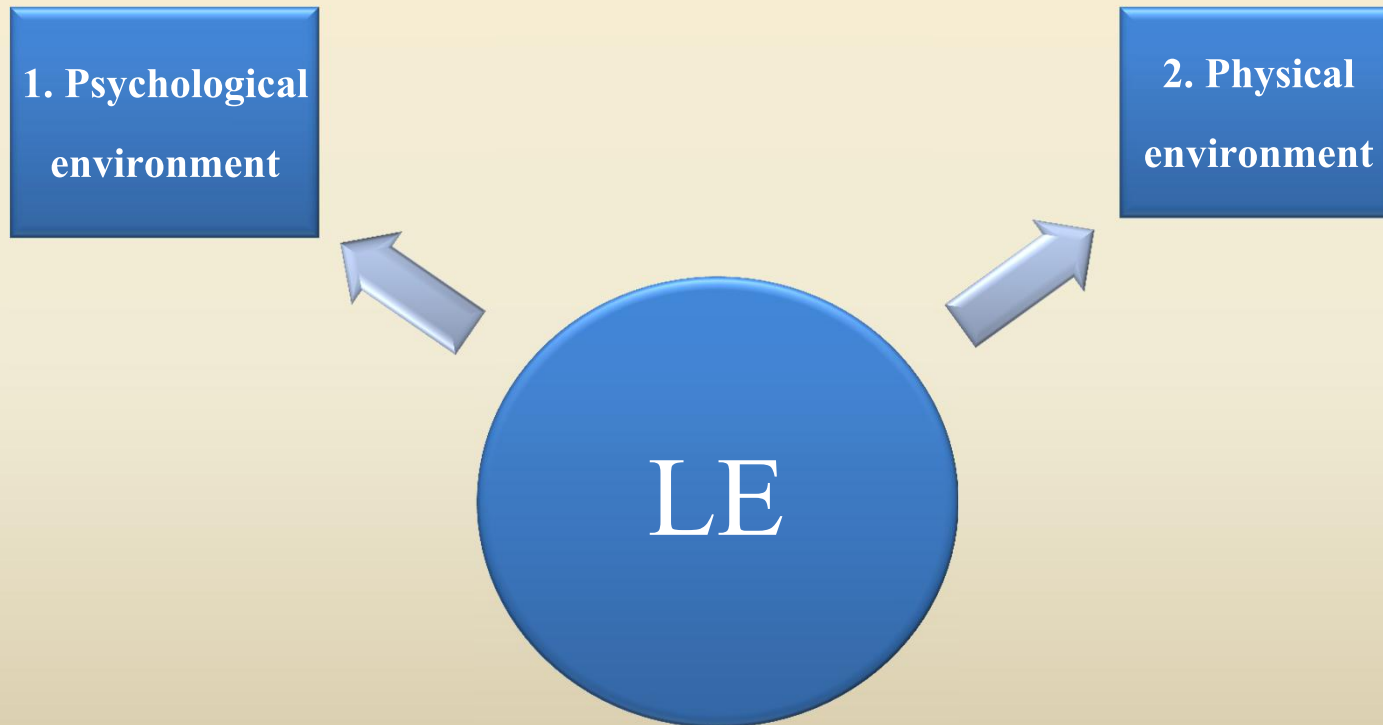
1.1 คุณลักษณะของครู

1.2 การจัดการกระบวนการเรียนการสอน

1.3 ความสัมพันธ์ (ครู, ผู้ปกครอง & ชุมชน)

2.1 สภาพแวดล้อมในชั้นเรียน

2.2 สภาพแวดล้อมนอกชั้นเรียน

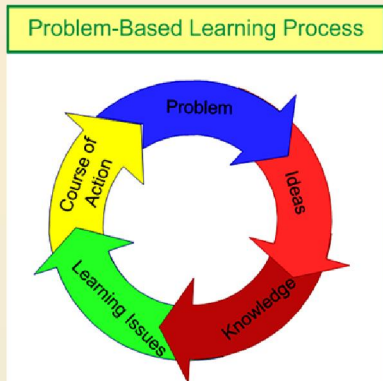

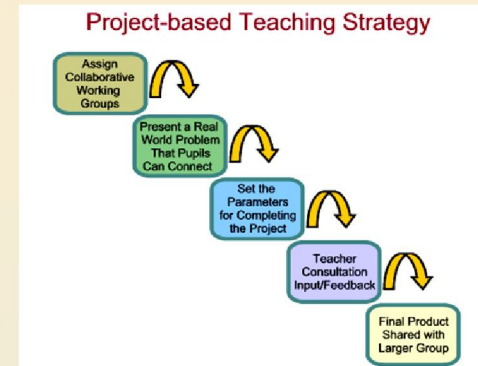
1. Psychological environment

Psychological environment

1. การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning, PBL)

2. การเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน (Project Based Learning, PBL)

ศตวรรษที่ 21

การเรียนรู้เริ่มต้นจาก

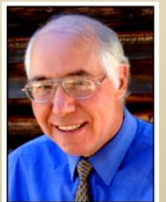
การตั้งปัญหาที่เกี่ยวกับแต่ละหน่วยสาระการเรียนรู้ แล้วจึงสร้างทีมเพื่อวางแผนการทำโครงการ

New tech high ตั้งอยู่ที่เมือง Coppell มลรัฐ Texas, USA

นักเรียนต้องทำงาน!

ไม่ใช่นั่งฟังครูเฉยๆ ในลักษณะเป็นเพียงผู้รับฝ่ายเดียว ;
ภาพนักเรียน กำลังทำโครงการ โดยค้นคว้าข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

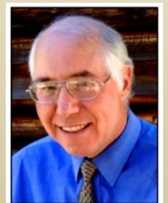

New tech high ตั้งอยู่ที่เมือง Coppell มลรัฐ Texas, USA

นักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้ !

- คำถามที่ตั้งไว้จากความสงสัยในเรื่องที่อยากรู้ของนักเรียนจะเป็นกระตุ้นและช่วยขับเคลื่อนการเรียนการสอนรวมถึงกิจกรรมต่างๆในชั้นเรียน
- บางครั้งสิ่งนี้จำเป็นสำหรับ นักเรียนทั้งชั้นเรียน
บางครั้งอาจจำเป็นสำหรับ นักเรียนแค่เพียงบางคน

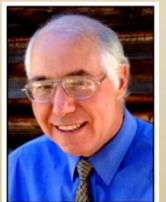

New tech high ตั้งอยู่ที่เมือง Coppell มลรัฐ Texas, USA

นักเรียนเรียนรู้จากการทดสอบสมมติฐาน ทดลองปฏิบัติจริง !

เพื่อค้นหาคำตอบด้วยตนเอง โดยมีครูทำหน้าที่เพียงให้คำแนะนำ

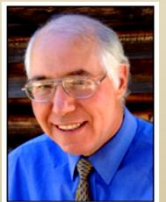

New tech high ตั้งอยู่ที่เมือง Coppell มลรัฐ Texas, USA

นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลของโครงการในชั้นเรียน

มีการอภิปรายผล สุดท้ายผลของโครงการนั้นจะถูกประเมินผลการนำเสนอโดยเพื่อนในชั้นเรียน ผู้ปกครอง รวมถึงคนในชุมชน ที่เข้าร่วมฟัง

e-Learning (21st century)

เกรียงศักดิ์
เจริญวงศ์ศักดิ์
(ม.ม.ป.)

ทำไมต้อง e-Learning ?

สมาคมอีเลิร์นนิ่ง
แห่งประเทศไทย
(2555)

- Total cost ที่ต่ำกว่า การเรียนรู้ในชั้นเรียน 40%
- การเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องเรียงตามลำดับหรือเป็น โปรแกรมแบบเส้นตรง
- ประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเพิ่มขึ้น 30% > การเรียนรู้แบบเดิม
- ผู้เรียน จะเป็นคนที่มีความสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง
- ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทางความคิด > การเรียนรู้แบบเดิม
- การศึกษาชั้นหนึ่ง พบว่านักศึกษาทางไกลระบบออนไลน์ (online students) ได้มี

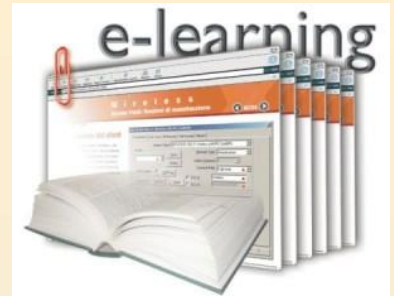
- การติดต่อกับผู้เรียนคนอื่นๆ ในชั้นเรียน
- เรียนรู้ด้วยความสนุก
- ให้เวลาในการทำงานในชั้นเรียน
- มีความเข้าใจสื่อการสอน
- การปฏิบัติจริง

> ผู้เรียนที่ได้รับการสอนในชั้นเรียนแบบเดิมโดยเฉลี่ย 20%

- การใช้ e-Learning จะเป็นการเสริมการเรียนการสอนในห้องเรียนให้ได้ผลมากยิ่งขึ้น แต่คงไม่สามารถให้เรียนแบบ e-Learning ทั้ง 100%
- ทางออกที่ดีคือน่าจะเลือกใช้ประโยชน์จาก e-Learning เพื่อเติมช่องว่างการเรียนการสอนในห้องเรียน และกระตุ้นการเรียนรู้แบบใหม่ในยุคข้อมูลข่าวสารที่มีเด็กเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่มีคุณภาพมากขึ้น
- RSU Cyber U. , เริ่มเปิดปี49 มีนักศึกษาที่จบหลักสูตรทั้งหมด 126 คน

E-LEARNING

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ e-Learning

1. ความหมายของและรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ e-Learning

- มหาวิทยาลัยรังสิต (2555), สยามอีเลิร์นนิ่งแห่งประเทศไทย (2555), เกียรติศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (ม.ม.ป.) วิลาวลัย มากุ้ม (ม.ม.ป.)

2. ประเภทของ e-Learning

- มหาวิทยาลัยรังสิต (2555)

3. ประโยชน์และความสำคัญของ e-Learning

- มหาวิทยาลัยรังสิต (2555)

4. บทบาทของ e-Learning ในประเทศไทย และในเวทีระดับโลก

- กานดา ว่องไวลิขิต (2555)
- Qing (2012)

5. ปัญหาและอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนแบบ e-Learning

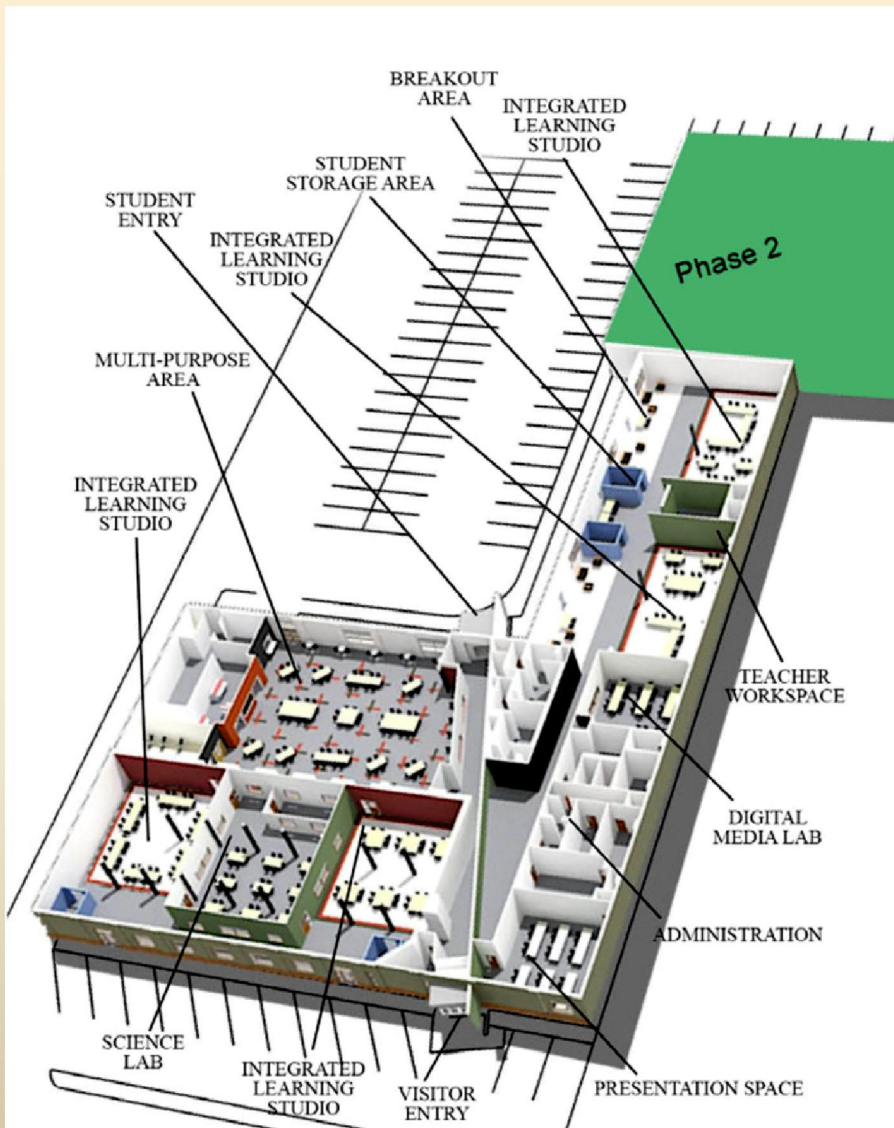
- ศรีเชาวน์ วิหคโต (2555)

6. การเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบ E-Learning

- วิลาวลัย มากุ้ม (ม.ม.ป.)
- มหาวิทยาลัยรังสิต (2555)

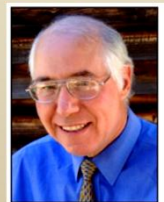
Physical environment

Columbus signature academy ตั้งอยู่ที่เมือง Columbus มลรัฐ Indiana, USA

แผนผังแสดง ห้องการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated Learning Studio)

➤ มีขนาด 2 เท่า

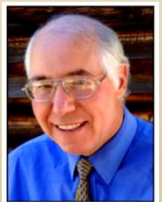

Bob Pearlman (2010)

New tech high ตั้งอยู่ที่เมือง Coppell มลรัฐ Texas, USA

แผนผังแสดงพื้นที่การใช้งาน

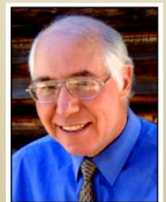

The Metropolitan Regional Career and Technical center ตั้งอยู่ที่เมือง Providence Rhode Island, USA

แผนผังพื้นที่อาคารเรียน

- ห้องให้คำปรึกษา
- ห้องทดลองโครงการงาน
- พื้นที่อเนกประสงค์สำหรับกิจกรรมทั่วไปที่ไม่เฉพาะเจาะจง

High tech high ตั้งอยู่ที่เมือง San Diego มลรัฐ California, USA

สัญลักษณ์	รายการห้องต่างๆ
H	มนุษยศาสตร์ (humanities)
M/S	คณิตศาสตร์/วิทยาศาสตร์ (math/science)
T	ห้องพักครู (teacher 's office)
E	การสำรวจ (exploratory)
C	ห้องประชุม (conference)
O	สำนักงาน (office)
R	ต้อนรับ (reception)
W	ห้องทำงาน (work room)
RR	ห้องน้ำ (rest room)

แผนผังอาคาร

➤ แสดงลักษณะห้องเรียนรวมที่ใช้ในวิชาต่างๆ จำนวน 4 ห้อง ล้อมรอบห้องสตูดิโอ สำหรับทำโครงการของนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย

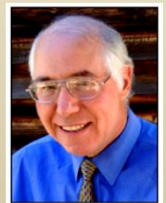

Bob Pearlman (2010)

Columbus signature academy ตั้งอยู่ที่เมือง Columbus มลรัฐ Indiana

ห้องเรียนสำหรับการเรียนรู้
แบบสหวิทยาการแบบบูรณาการ

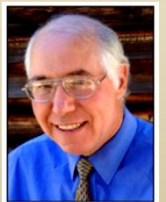

ห้องให้คำปรึกษา & ห้องทำ โครงการงาน (The Met)

- มีขนาดใหญ่เป็น 2 เท่า
ของขนาดห้องในโรงเรียนทั่วไป

ทีมโครงการงาน (New tech high)

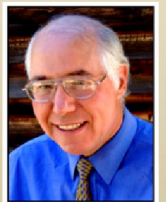
- นักเรียนแต่ละกลุ่มขณะทำงาน
ในห้องเรียนที่มีขนาดใหญ่เป็น
2 เท่าของโรงเรียนปกติทั่วไป

New tech high ตั้งอยู่ที่เมือง Coppell มลรัฐ Texas

ทีมโครงการนักเรียนกำลังทำงานใน
ห้องสมุดสื่อดิจิทัลแบบเปิดโล่ง

New line learning academy ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของเมือง Maidstone, มณฑล Kent, สหราชอาณาจักร

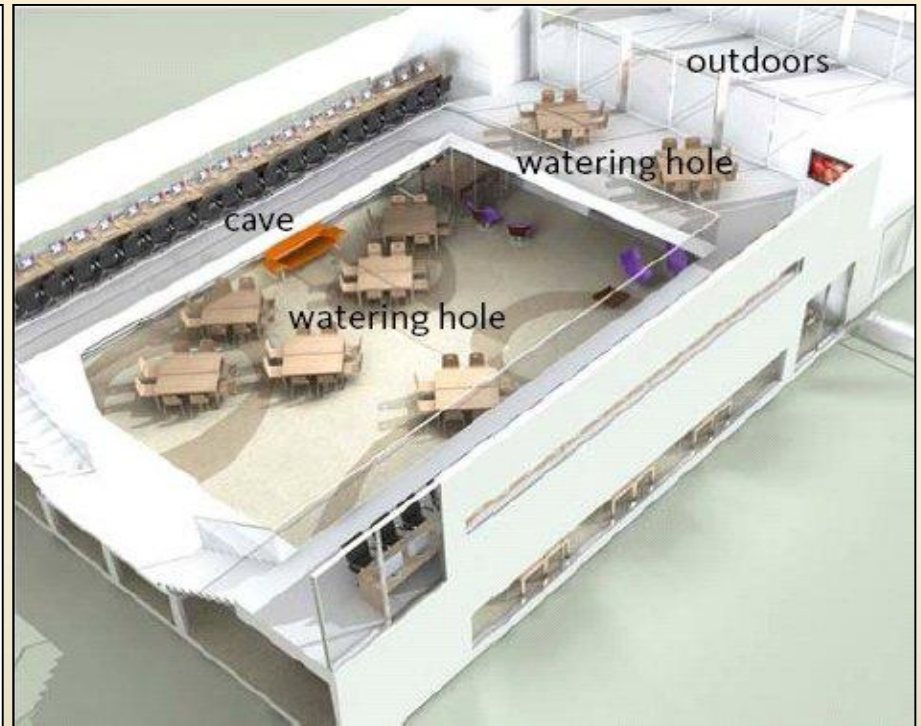
“ลานการเรียนรู้ learning plaza”

สามารถจัดปรับเปลี่ยนให้เป็น

- สถานการณ์การเรียนรู้แบบรายบุคคล
- สถานการณ์การเรียนรู้แบบกลุ่มย่อย
- สถานการณ์การเรียนรู้แบบกลุ่มใหญ่

New line learning academy ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของเมือง Maidstone,
มณฑล Kent, สหราชอาณาจักร

“ลานการเรียนรู้ learning plaza”

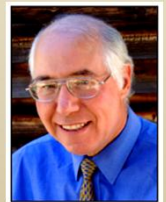

New tech high ตั้งอยู่ที่เมือง Coppell มลรัฐ Texas, USA

- แยกกันค้นคว้าหาข้อมูล ด้วยเครื่องมือที่ทันสมัย
หลังจากการปรึกษาหารือเกี่ยวกับโครงการของกลุ่ม
- พวกเขาจะกลับมารวมกันอีกครั้ง หลังจากที่แต่ละคนได้ข้อมูลของตนเองแล้ว

Miller (2009)

- นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและการทำวิจัยอย่างกระตือรือร้น เมื่อนำเครื่องมือทางเครือข่ายสังคม (*Facebook, Diigo, Google sites, Google docs และ Twitter*) ใช้ร่วมในการเรียนการสอน
- และข้อมูลยังสนับสนุนว่าการใช้เครื่องมือเหล่านี้ สามารถพัฒนาการสื่อสาร การมีส่วนร่วม และทักษะการใช้ดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 ได้อีกด้วย

Hogue (2011)

- ครูผู้สอนสังเกตได้ว่า จากเดิมนักเรียนที่ไม่ค่อยสนใจเรียนกลับมีความกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมในการทำโครงการตลอดกิจกรรม หลังจากนำ *Application* ของเครื่องแอปเปิล (*Mac*) มาให้เด็กๆ ใช้ร่วมในการเรียนการสอน

2. กรอบความคิดเพื่อการวิจัย เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

“เน้นที่ผลในแต่ละชั้นมากกว่า จะเน้นเรื่อง *STORY TELLING*”

วิโรจน์ สารรัตนะ (2555)

แนวคิดหลัก

วิโรจน์ สารรัตนะ (2555)

- คำนึงถึง 2 กระบวนทัศน์ที่เป็นรากฐานของการแสวงหาความรู้ทฤษฎีสังคมเชิงวิพากษ์ (critical social theory) และทฤษฎีหลังสมัยใหม่นิยม (theories of postmodernism)
- คำนึงถึง 10 หลักการของผู้วิจัย
- คำนึงถึง 10 จรรยาบรรณของผู้วิจัย
- คำนึงถึง 10 บทบาทของผู้วิจัย

3. การพัฒนาสภาพแวดล้อม

การเรียนรู้ในระดับอาชีวศึกษา

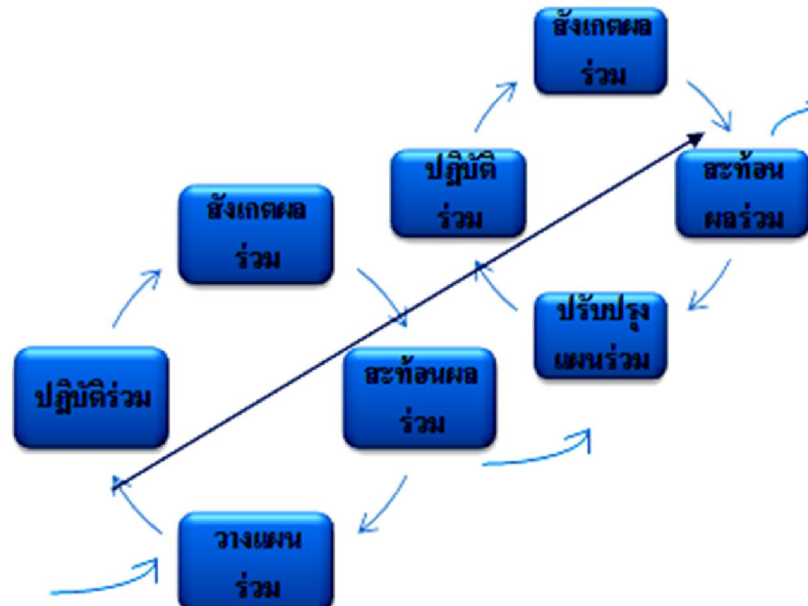
การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในระดับอาชีวศึกษา

1. แนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี (หน้า 94-98)
2. การให้ความสำคัญกับการจัดการอาชีวศึกษาไทยของภาครัฐ (หน้า 98-101)
3. สภาพปัญหาและการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีในประเทศไทย (หน้า 101-104)
4. กรณีศึกษาเส้นทางการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีของประเทศต่างๆ 7 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย เยอรมัน สหราชอาณาจักรอเมริกา ญี่ปุ่น เกาหลี และสิงคโปร์ (หน้า 104-132)
5. กรณีศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา
  - โรงเรียนอาชีวศึกษาใน 10 เมืองสำคัญทางเศรษฐกิจในประเทศสหรัฐอเมริกา Atlanta, Boston, Chicago, Dallas, Houston, Los Angeles, New York City, Philadelphia, Phoenix, San Francisco (หน้า 132-148)
  - ตัวอย่างโรงเรียนอาชีวศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา 1. [ITT Technical Institutes \(ITT\)](#) 2. [The Peterson School](#) 3. [University of Phoenix](#) 4. [Triangle Tech](#) (หน้า 148-153)

4. กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีเพื่อการ วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

กระบวนการแก้ปัญหา

2 วงจร 10 ขั้นตอน ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

แนวคิดหลักจากผลการศึกษางานวิจัยของวีโรจน์ สารรัตน์ (2555)

- ทฤษฎีสัจนิยมสังคม ธีโอดอร์ วาทซ์ และทฤษฎีสังคมมโนทัศน์
- 10 หลักการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
- 10 จรรยาบรรณของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
- 10 บทบาทของนักวิจัย

6. บริบทชุมชนและ บริบทวิทยาลัยเทคโนโลยีพงษ์ปัญญา

ข้อมูลชุมชน

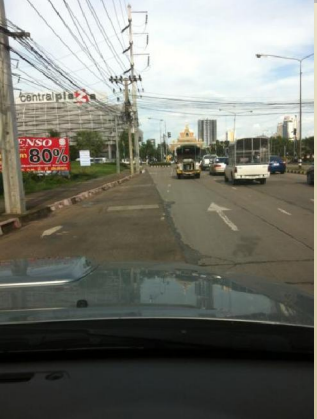
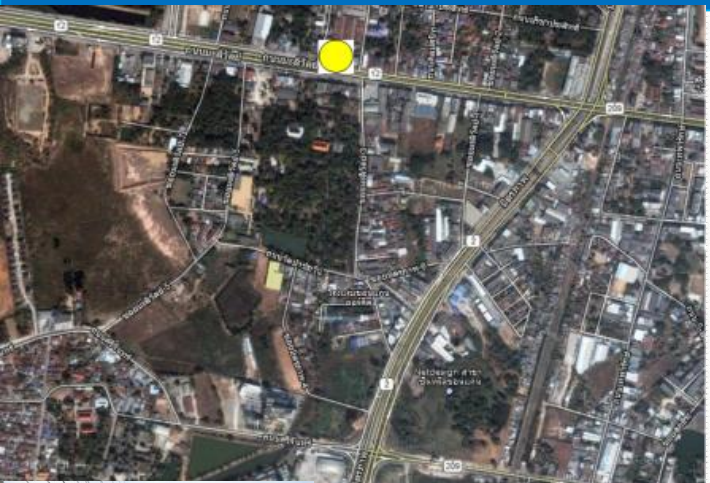
- 1. ประธานชุมชน คือ นายคำผ่าน ทิพย์นาง
- 2. รองประธานชุมชน คือ นางเจ็จจันทร์ สุวรรณโชติ
- 3. มีคณะกรรมการชุมชนรวมทั้งสิ้นจำนวน 24 คน
- 4. จำนวนครัวเรือนโดยประมาณ 290 หลังคาเรือน
- 5. จำนวนประชากรโดยประมาณ 1,420 คน
- 6. ทิศเหนือจรดกับถนนมะลิวัลย์ , ทิศใต้จรดกับโรงพยาบาลขอนแก่นราม, ทิศตะวันออกจรดถนนมิตรภาพ, ทิศตะวันตกจรดกับโรงเรียนบ้านศรีฐาน

ประวัติโดยสังเขป

เมื่อประมาณ พ.ศ. 2504
คุณยายเป้ง, คุณยายแพง,
คุณแม่เกี้ยก พงษ์ภิญโญ,
คุณแม่เจ็จจันทร์

แผนที่ชุมชนศรีฐาน 2

บริบทวิทยาลัยเทคโนโลยีพงษ์ภิญโญ

จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2526 เดิมมีชื่อว่า “โรงเรียนบัณฑิตแก่นนคร”
โรงเรียนในขณะนั้นจัดตั้งบนเนื้อที่โดยประมาณ 72 ไร่
ประกอบด้วยอาคารคอนกรีตชั้นเดียวจำนวน 6 หลัง
โดยประมาณ 700-1,000 คน

พ.ศ. 2526

1. ปวช.

➤ เกษตรกรรม

➤ ช่างอุตสาหกรรม

➤ ช่างไฟฟ้ากำลัง

2. ปวท.

➤ เกษตรกรรม

➤ ธุรกิจการเกษตร

ปี พ.ศ. 2528

1. ปวช. (เพิ่ม)

➤ ช่างยนต์

➤ ช่างก่อสร้าง

➤ บัญชีและบริการธุรกิจ

สถานพยาบาล

➤ บัญชีและเลขานุการ

บริบทวิทยาลัยเทคโนโลยีพงษ์วิทยุโณ

พ.ศ. 2539

เปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนพงษ์วิทยุโณเทคโนโลยี”

บนพื้นที่ 6 ไร่ อาคารขนาด 5 ชั้น 40 ห้องเรียน 600 คน

พ.ศ. 2539-2550

ปวช. และ ปวส.

➤ บัญชี

➤ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ

➤ ช่างไฟฟ้ากำลัง

พ.ศ. 2550 มีจำนวน

นักเรียนเหลือไม่ถึง 100 คน

ดร. เสรี เข้ามาบริหาร

พ.ศ. 2554

เพิ่มขึ้นเป็น 680 คน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้ร่วมวิจัย และบทบาทของผู้ร่วมวิจัย

➤ คณะครู

วิทยาลัยเทคโนโลยีพงษ์ภิญโญ

จำนวน 18 คน

ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอน	รายการ	ขั้นตอนย่อย	วัน/เดือน/ปี
1	การเตรียมการ (Preparation)	การสร้างมิตรภาพและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างความตระหนักและความเข้าใจร่วมกัน การสร้างแผนที่การทำงานเพื่อการวิจัย และการประเมินและสรุป	ประชุมเชิงปฏิบัติการ ในวันที่ 28 ต.ค.55
2	การวางแผน (Planning)	การวิเคราะห์สภาพที่เคยเป็นมาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหา การกำหนดปัญหาและทำความเข้าใจปัญหา การประเมินประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไขหรือพัฒนา การวางแผนปฏิบัติการ/โครงการ/กิจกรรม และการประเมินและสรุป	ประชุมเชิงปฏิบัติการ ในวันที่ 15, 16, 22, 23 ธ.ค.55
3	การปฏิบัติ (Acting)	การกำหนดแนวปฏิบัติ การปฏิบัติกิจกรรม และการประเมินและสรุป	นำแผนไปปฏิบัติ ช่วงเดือน ธ.ค.55- ก.ค.56
4	การสังเกต (Observing)	การกำหนดรูปแบบและวิธีการ การนำเสนอรายงาน และการประเมินและสรุป	ประชุมเชิงปฏิบัติการ ในวันที่ 16 ก.พ.56
5	การสะท้อนผล (Reflecting)	การสังเคราะห์ความรู้ การนำเสนอรายงาน และการประเมินและสรุป	ประชุมเชิงปฏิบัติการ ในวันที่ 6 เม.ย.56
6	การวางแผนใหม่ (Re-Planning)	การนำเสนอรายงาน การวิเคราะห์และวิพากษ์ การประเมินปัญหาที่ต้องการแก้ไขหรือพัฒนา การจัดทำแผนปฏิบัติใหม่ และการประเมินและสรุป	ประชุมเชิงปฏิบัติการ ในวันที่ 29 มิ.ย.56
7	การปฏิบัติใหม่ (Re-acting)	การกำหนดแนวปฏิบัติ การปฏิบัติกิจกรรม และการประเมินและสรุป	นำแผนปฏิบัติการใหม่ไปลงมือปฏิบัติในช่วงเดือน ก.ค.- ก.ย.56
8	การสังเกตผลใหม่ (Re-observing)	การกำหนดรูปแบบและวิธีการ การสังเกตและเสนอรายงานผล และขั้นตอนการประเมินและสรุป	ประชุมเชิงปฏิบัติการ ในวันที่ 31 ส.ค.56
9	การสะท้อนผล (Re-reflecting)	การสังเคราะห์ความรู้ การนำเสนอรายงาน และการประเมินและสรุป	ประชุมเชิงปฏิบัติการ ในวันที่ 14 ก.ย.56
10	การสรุปผล (conclusion)	สรุปผลทั้งหมด	ระยะที่ 1 ประชุมเชิงปฏิบัติในวัน ศุกร์ที่ 21 ก.ย.56 เพื่อถอดบทเรียน , ระยะที่ 2 ประชุมเชิงปฏิบัติการ ในวันที่ 28 ก.ย.56

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

กำหนดเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยตามกรอบแนวคิดของ Mills (2007) ซึ่งจำแนกเป็นสามกลุ่ม ดังนี้

1. แบบสังเกต (observation form)
2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) และเป็นแบบสัมภาษณ์กลุ่ม (focus group interview)
3. แบบตรวจสอบหรือบันทึก (examining/records)

ผู้เชี่ยวชาญมีทั้งหมด 6 คน

ด้านการวัดและประเมินผล	ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน	การจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษา	การประกันคุณภาพภายในและภายนอก ระดับอาชีวศึกษา	การบริหารงานวิทยาลัยอาชีวศึกษาของรัฐ หรือ เอกชน ฯลฯ
------------------------	-------------------------------	---------------------------------	---	---

การวิเคราะห์ข้อมูล

ประยุกต์ใช้แนวคิดของ อมรา พงศาพิชญ์ (2526) ดังนี้

- 6.1 จัดทำข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ต่างๆ โดยแบ่งออกเป็น 6 สถานการณ์ ดังนี้
  - 6.1.1 การกระทำ (acts)
  - 6.1.2 กิจกรรม (activities)
  - 6.1.3 ความหมาย (meaning)
  - 6.1.4 ความสัมพันธ์ (relationship)
  - 6.1.5 การมีส่วนร่วมในกิจกรรม (participation)
  - 6.1.6 สภาพสังคม (setting)
- 6.2 จัดแบ่งข้อมูลจากการบันทึกภาคสนาม
- 6.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การเขียนรายงานการวิจัย

➤ โดยนำรายงานการวิเคราะห์ข้อมูลของแต่ละวัตถุประสงค์ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยนำรายงานการวิเคราะห์ข้อมูลของแต่ละวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่วิเคราะห์แล้ว ไปให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ ช่วยยืนยัน ตรวจสอบแก้ไขผลการวิเคราะห์ และให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงรายงาน ให้ถูกต้องสมบูรณ์มากขึ้น การตรวจสอบข้อมูลจะใช้บุคลากรหลายคนใน เหตุการณ์ของกิจกรรม

➤ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณ ผู้วิจัยก็ใช้ค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่า ร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย เพื่อให้เป็นข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมาย หรือแสดง ให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ขอจบการนำเสนอไว้แต่เพียงเท่านี้

กราบขอขอบคุณครับ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สิงคโปร์ (13) ญี่ปุ่น (29) ฮองกง (30) มาเลเซีย (33) และจีน (46)

Institute for Management
Development หรือ IMD

47/193

อินโดนีเซีย (55) ฟิลิปปินส์ (56) และอินเดีย (58)

พ.ศ. 2548-2553 พบว่าสมรรถนะด้านนี้ของไทยลดลงมาโดยตลอด

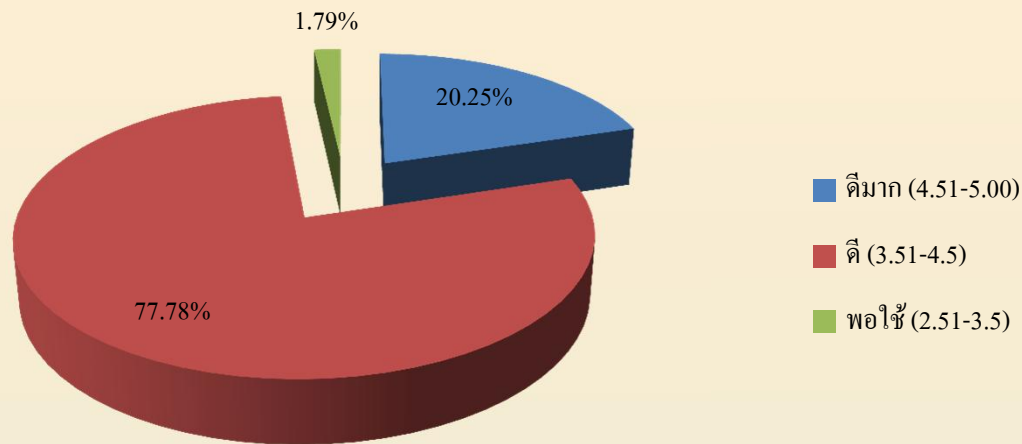
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการอาชีวศึกษาของไทยในปัจจุบันพบปัญหาที่สำคัญ

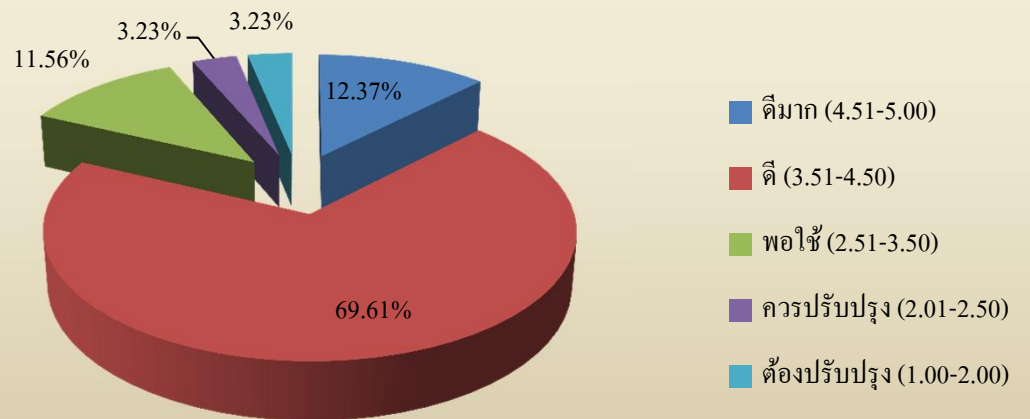
(เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2551)

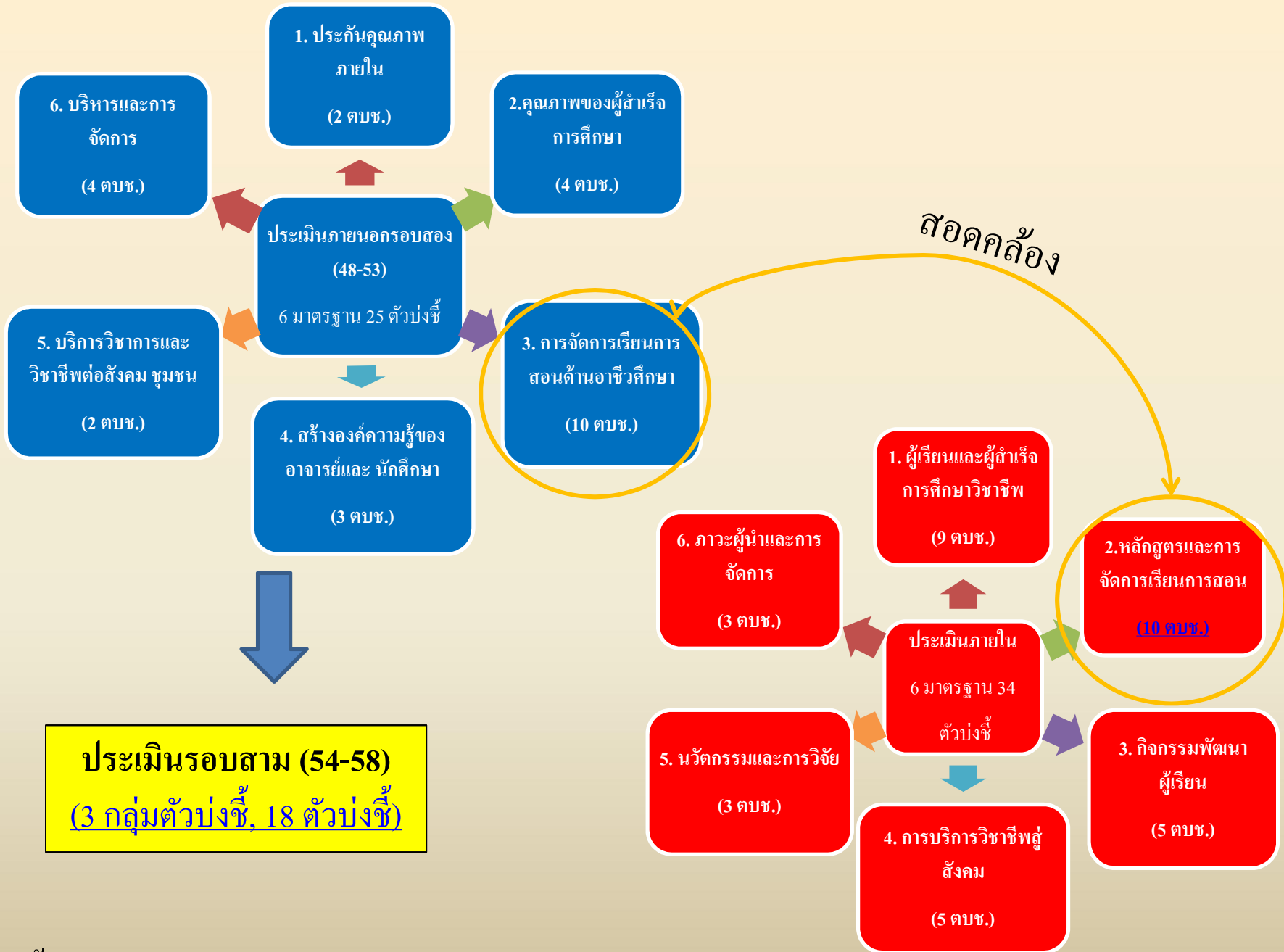
- 1) ด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาและด้านมาตรฐานการอาชีวศึกษา
- 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน และ ด้านครูผู้สอน
- 3) ด้านความร่วมมือ
- 4) ด้านการสนับสนุนของรัฐบาลและด้านการบริหารจัดการ
- 5) ด้านค่านิยมการเรียนอาชีวศึกษา

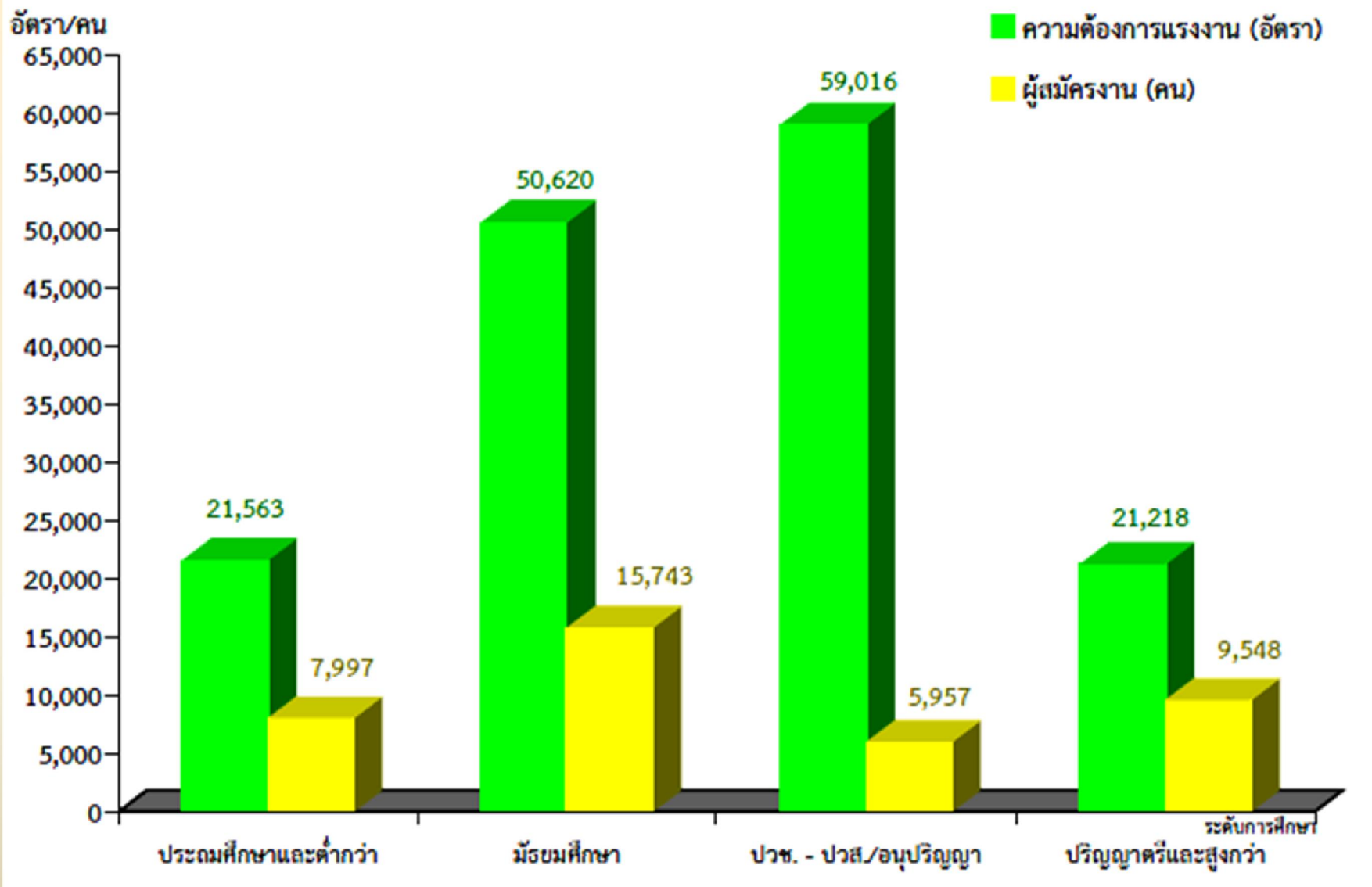
ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง ด้านอาชีวศึกษา สถานศึกษาของรัฐ

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง ด้านอาชีวศึกษา โรงเรียนเอกชน

แผนภูมิแสดงเปรียบเทียบความต้องการแรงงานและผู้สมัครงานจำแนกตามระดับการศึกษา เดือนมิถุนายน 2555

ผลการศึกษาวิจัยสภาพปัญหาและการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษา

และเทคโนโลยีของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด (บรรเลง ศรีนิล และคณะ, 2548)

1. ความพร้อมในการสนับสนุนด้านกฎหมายยังมีข้อจำกัด
2. ทิศทางและเป้าหมายการพัฒนากำลังคนโดยรวมไม่ชัดเจน
3. มีการขยายสถานศึกษาเร็วเกินไป ทำให้ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากรัฐไม่เพียงพอ
4. ครู-อาจารย์ บางสาขามีจำนวนน้อยต้องรับภาระงานสอนมาก แต่บางสาขามีจำนวนมากเกินความต้องการ
5. คุณภาพครูไม่สอดคล้องกับภารกิจ
6. อัตราการเข้าออกของครู-อาจารย์ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะสถานศึกษาเอกชน
7. การพัฒนาครู-อาจารย์ยังขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
8. อัตรากำลังบุคลากรสายสนับสนุนการสอนยังขาดแคลน
9. ไม่สามารถเปิดหลักสูตรใหม่ที่เป็นความต้องการได้อย่างทันท่วงที
10. ผู้เรียนส่วนหนึ่งมีพื้นฐานความรู้ต่ำ
11. ผู้สมัครเข้าศึกษาต่อมีแนวโน้มลดลง
12. เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ เก้า ล้าสมัย เสื่อมคุณภาพ
13. อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ขาดแคลน
14. มีงบประมาณวัสดุฝึกไม่เพียงพอ ส่งผลต่อการเรียน การฝึกทักษะ
15. ความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการเรียนการสอนยังมีจำกัด
16. การระดมทรัพยากรการศึกษาจากภาคส่วนต่างๆ ไม่จริงจังและต่อเนื่อง
17. การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษายังมีจำกัด และไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร
18. ผู้จบอาชีวศึกษามีความรู้ และทักษะ รวมทั้งคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ
19. อัตราผู้จบอาชีวศึกษาที่ออกไปทำงานยังไม่สอดคล้องกับเป้าหมายในการผลิต และการมีงานทำเท่าที่ควร
20. หน่วยงานที่รับบุคลากรเข้าทำงานจะเน้นวุฒิบัตรมากกว่าที่จะคำนึงถึงสมรรถนะในการปฏิบัติงานจริง
21. ผลการวิจัยด้านการสนับสนุนการพัฒนากระบวนการอาชีวศึกษายังมีน้อย
22. สถานศึกษาบางแห่งยังไม่ตระหนักในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
23. ระบบรองรับการกำหนดมาตรฐานของชาติเกี่ยวกับอาชีพและวิชาชีพยังไม่ชัดเจน

ปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพใน
โรงเรียน ได้แก่ บุคลากร และกระบวนการทำงาน ซึ่ง ระเบียบวิธีวิจัย
เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ตรง
จุด เนื่องจากเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และเน้นการพัฒนา
คน ดังนั้นจึงทำให้บุคลากรเมื่อได้ผ่านการร่วมดำเนินการวิจัยด้วย
ระเบียบวิธีวิจัยนี้แล้ว จะมีทัศนคติที่ดีต่อระบบการประกันคุณภาพ
การศึกษา หมายถึง การมีส่วนร่วมรับผิดชอบในงานประกันคุณภาพ
ภาพเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของภาระงานประจำของตนเอง

- 10 หลักการ** มีดังนี้ 1) ในบริบทเฉพาะ 2) ทักษะที่หลากหลาย 3) มุ่งการเปลี่ยนแปลง 4) มุ่งให้เกิดการกระทำที่وبرรผล 5) รับฟังข้อคิดเห็นจากผู้ร่วมวิจัยทุกคน 6) วิเคราะห์ วิพากษ์และประเมินตนเอง 7) ตระหนักในศักยภาพ ความเชี่ยวชาญและการเป็นผู้มีส่วนได้เสียจากภายในชุมชนเอง 8) เรียนรู้จากการกระทำ ทั้งสำเร็จและไม่สำเร็จ เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ 9) การมีบันทึกของผู้ร่วมวิจัยทุกคน เช่น การเปลี่ยนแปลงในกิจกรรมและการปฏิบัติ การเปลี่ยนแปลงในคำอธิบายสิ่งที่ปฏิบัติ การเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์ทางสังคมและรูปแบบของศักการ การพัฒนาตนเองจากการร่วมในการวิจัย เป็นต้น 10) นำไปสู่การปฏิบัติหรือการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 10 จรรยาบรรณ** มีดังนี้ 1) ผู้วิจัยต้องรับผิดชอบต่อการรักษาความลับ 2) ผู้ร่วมวิจัยเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ได้อย่างเสมอภาคกัน 3) ทิศทางการวิจัยและผลลัพธ์ที่คาดหวังเกิดจากการตัดสินใจร่วมกัน 4) ให้ผู้ร่วมวิจัยมีส่วนร่วมในการออกแบบกระบวนการวิจัยมากที่สุด 5) มีการปรึกษาหารือร่วมกันและข้อเสนอแนะได้รับการเห็นชอบจากทุกฝ่าย 6) การสังเกตหรือการตรวจสอบเอกสารเพื่อจุดมุ่งหมายอื่นต้องได้รับการอนุญาตก่อน 7) ผลการดำเนินงานจะยังคงปรากฏให้เห็นและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นให้ข้อเสนอแนะได้ 8) ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์งานเขียนหรือทัศนะของคนอื่น โดยขาดการเจรจาต่อรองก่อนการจัดพิมพ์เผยแพร่ 9) ผู้วิจัยต้องแสดงให้ทราบถึงธรรมชาติของกระบวนการวิจัยแต่เริ่มแรกรวมทั้งข้อเสนอแนะและผลประโยชน์ 10) ผู้ร่วมการวิจัยต่างมีอิทธิพลต่อการทำงานแต่ผู้ที่ไม่ประสงค์มีส่วนร่วมต้องได้รับการยอมรับและเคารพในสิทธิส่วนบุคคล
- 10 บทบาทของผู้วิจัย** มีดังนี้ 1) เป็นครู 2) เป็นผู้นำ 3) เป็นผู้ฟังที่ดี 4) เป็นนักวางแผน 5) เป็นนักออกแบบ 6) เป็นนักวิเคราะห์ 7) เป็นนักสังเกตการณ์ 8) เป็นนักสังเกตการณ์ 9) เป็นนักรายงานผล 10) เป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวก

หลักฐานเชิงประจักษ์; ปัญหาที่มีความกังวลร่วมกัน

1. ไม่ได้รับการรับรองจาก สมศ. รอบสอง

2. ผอ. เจริญวิทยากรเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหา สมศ.

ประชุมเชิงปฏิบัติการเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2555

ITT Campus ที่เมือง Chicago, Spokane, Atlant

The Peterson School ที่เมือง Woburn, Westwood, Worcester

Phoenix Main Campus (Phoenix, Arizona)

Triangle Tech ตั้งอยู่ในเมือง Greensburg, Dubois, Pittsburgh (ตามลำดับ)

Triangle Tech ตั้งอยู่ในเมือง Erie, Sunbury, Bethlehem (ตามลำดับ)

นักเรียนที่ Triangle Tech

